NORAKSTS

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420668711
AA43-1107-14/5

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 23.decembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs V.Poķis,
tiesneses M.Osmane un A.Šteinberga,

piedaloties pieteicējas SIA /Nosaukums A/ pārstāvim zvērinātam advokātam Sandim Bērtaitim, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Ekonomikas ministrijas pārstāvei Sintijai Strautiņai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA /Nosaukums A/ pieteikumu par Ekonomikas ministrijas 2011.gada 7.novembra lēmuma Nr.1-6.1-577 1. un 3.punkta atcelšanu, sakarā ar SIA /Nosaukums A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 18.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ekonomikas ministrija (turpmāk – Ministrija vai atbildētāja) 2009.gada 7.jūlijā saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 24.februāra noteikumiem Nr.198 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamos energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību" (turpmāk – Noteikumi Nr.198) pieņēma lēmumu Nr.1-6.1-613, ar kuru SIA /Nosaukums A/ piešķīra tiesības pārdot obligātā iepirkuma ietvaros elektroenerģiju, kas saražota, izmantojot atjaunojamos energoresursus biogāzes elektrostacijā /adrese/, nosakot elektroenerģijas iepirkuma apjomu gadā līdz 12888 MWh.

Ar Ministrijas 2011.gada 12.maija lēmumu Nr.1-6.1-238 nolemts aizstāt SIA /Nosaukums A/ tiesības pārdot biogāzes elektrostacijā /adrese/ saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, nosakot, ka šādas tiesības tiek piešķirtas pieteicējai SIA /Nosaukums A/. Pieteicējai noteiktais obligātā iepirkuma apjoms gadā ir 12888 MWh.

Pēc pieteicējas lūguma mainīt biogāzes elektrostacijas atrašanās vietu Ministrija 2011.gada 2.augustā pieņēma lēmumu Nr.1-6.1-437, ar kuru pieteicējai piešķirtas tiesības pārdot biogāzes elektrostacijā /adrese/ saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, nosakot elektroenerģijas iepirkuma apjomu gadā līdz 12888 MWh. Minētā lēmuma nolēmuma daļas 3.punktā noteikts, ka pieteicējai jāuzsāk elektroenerģijas ražošana un pārdošana publiskajam tirgotājam līdz 2011.gada 7.oktobrim, ja pieteicēja līdz katra mēneša 10.datumam iesniedz Ministrijā apliecinātu būvdarbu žurnāla izraksta kopiju par paveiktajiem darbiem par iepriekšējo mēnesi atbilstoši Ministrijā 2011.gada 28.martā iesniegtajam 2011.gada 28.marta būvdarbu veikšanas grafikam.

Ar Ministrijas 2011.gada 10.augusta lēmumu Nr.1-6.1-453 pieteicējai atļauts uzsākt elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanu ar jaudu līdz 1,6 MW biogāzes elektrostacijā /adrese/.

2011.gada 7.septembra iesniegumā pieteicēja informēja Ministriju par to, ka sakarā ar izmaiņām iekārtu izvēlē ir mainījusies sākotnēji plānotā elektroenerģijas ražošanas iekārtu jauda no 1,611 MW, kā tas bija norādīts SIA /Nosaukums A/ iesniegumā, uz kura pamata S I A /Nosaukums A/ tika piešķirtas tiesības pārdot obligātā iepirkuma ietvaros elektroenerģiju, kas saražota, izmantojot atjaunojamos energoresursus biogāzes elektrostacijā /adrese/, uz 1,6 MW.

[2] Ar Ministrijas 2011.gada 7.novembra lēmumu Nr.1-6.1-577 (turpmāk – Lēmums) nolemts: 1) atcelt Ministrijas 2011.gada 2.augusta lēmumu Nr.1-6.1-437; 2) piešķirt tiesības pārdot pieteicējas elektrostacijā /adrese/, saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros; 3) noteikt elektroenerģijas iepirkuma apjomu gadā līdz 12800 MWh; 4) apstiprināt Ministrijas 2009.gada 7.jūlija lēmumā Nr.1-6.1-613, 2011.gada 12.maija lēmumā Nr.1-6.1-238, 2011.gada 2.augusta lēmumā Nr.1-6.1-437, Noteikumu Nr.198 33.punktā un Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumu Nr.262

„Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamos energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību" (turpmāk – Noteikumi Nr.262) 54.punktā pieteicējai noteikto pienākumu – uzsākt elektroenerģijas ražošanu un pārdošanu publiskajam tirgotājam – par izpildītu.

Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Ir mainījušies lietas faktiskie apstākļi, kas bija par pamatu Ministrijas 2009.gada 7.jūlija lēmuma Nr.1-6.1-613, 2011.gada 12.maija lēmuma Nr.1-6.1-238 un 2011.gada 2.augusta lēmuma Nr.1-6.1-437 pieņemšanai. Ņemot vērā, ka saskaņā ar Noteikumu Nr.262 5.3.apakšpunktu biogāzes elektrostacijā saražotās elektroenerģijas apjoms, ko komersants gada laikā vēlas pārdot obligātā iepirkuma ietveros, nedrīkst pārsniegt lielumu, ko aprēķina, iesniegumā norādīto jaudu reizinot ar jaudas izmantošanas laiku – 8000 stundas gadā, kā arī to, ka pieteicēja saskaņā ar 2011.gada 7.septembra iesniegumā Nr.BG02EL/09-2011-12 minēto plāno uzstādīt elektroenerģijas ražošanas iekārtu ar jaudu 1,6 MW, tad maksimālais elektroenerģijas daudzums, ko pieteicēja pie uzstādītās jaudas 1,6 MW gada laikā var pārdot obligātā iepirkuma ietvaros, ir 128000 MWh.

[2.2] Pieteicējai ir piemērojamas Noteikumos Nr.198 noteiktās prasības. Minēto noteikumu 33.punkts noteic iesniedzējam pienākumu 24 mēnešu laikā no lēmuma, ar kuru iegūtas tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, uzsākt elektroenerģijas ražošanu un pārdošanu publiskajam tirgotājam elektrostacijās, kurās elektroenerģijas ražošanai tiek izmantota biogāze. Atbilstoši Noteikumu Nr.198 33.punktam, kā arī Noteikumu Nr.262 54.4.apakšpumtkam komersantam 20 dienu laikā rakstiski jāinformē Ministrija par elektroenerģijas pārdošanas uzsākšanu obligātā iepirkuma ietvaros. Ja minētajā termiņā Ministrija nav saņēmusi attiecīgo informāciju, tā mēneša laikā pieņem lēmumu par lēmuma, ar kuru iegūtas tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, atcelšanu.

Pieteicēja 2011.gada 13.oktobra iesniegumā Ministrijai norādīja, ka 2011.gada 5.oktobrī uzsāka elektroenerģijas ražošanu un pārdošanu obligātā iepirkuma ietvaros biogāzes elektrostacijā /adrese/. Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka pieteicēja Lēmuma pieņemšanas brīdī ir kvalificējusies un saņēmusi no atjaunojamiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas obligātā iepirkuma tiesības, kā arī pieteicējai netiek piešķirts papildus no atjaunojamiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas apjoms, Ministrija, pamatojoties uz Elektroenerģijas tirgus likuma 29.panta otro un ceturto daļu, Noteikumu Nr.262 36., 54.punktu, Administratīvā procesa likuma (turpmāk - APL) 83.panta pirmo, otro daļu, 85.panta otrās daļas 3.punktu un 87.panta pirmās daļas 1.punktu, pieņēma Lēmumu.

[3] 2011.gada 7.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par Lēmuma 1. un 3.punkta atcelšanu.

Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Lēmumā nepamatoti piemērots APL 87.panta pirmās daļas 1.punkts, jo tas reglamentē administratīvā procesa uzsākšanu no jauna uz iesnieguma pamata. Konkrētajā gadījumā pieteicēja nevērsās Ministrijā ar iesniegumu par administratīvā procesa uzsākšanu no jauna, bet gan informēja Ministriju par izmaiņām ražošanas iekārtu jaudā. Administratīvā akta adresāta iestādei vienkārši sniegta informācija par faktisko apstākļu maiņu, kas turklāt neietekmē administratīvā akta izpildi, nevar būt pamats, lai iestāde piemērotu APL 87.pantu. Līdz ar to atbildētāja nepamatoti pieņēma pieteicējai nelabvēlīgu lēmumu, mainot elektroenerģijas obligātā iepirkuma apjomu gadā līdz 128000 MWh, kas iepriekš bija noteikts līdz 12888 MWh.

APL 87.panta pirmās daļas 1.punktu nevar izmantot, lai atceltu adresātam labvēlīgāku administratīvo aktu un izdotu nelabvēlīgāku, tādējādi pasliktinot administratīvā akta adresāta tiesisko stāvokli.

[3.2] Atbildētāja, pieņemot Lēmumu, nepamatoti ir piemērojusi APL 85. un 87.pantu.

Elektroenerģijas obligātā iepirkuma gadā apjoms līdz 12888 MWh pieteicējai noteikts ar sākotnējo administratīvo aktu, proti, 2009.gada 7.jūlija lēmumu. Minētajā lēmumā norādītais apjoms nebija mainījies līdz pat Lēmuma pieņemšanai. Ministrijas 2011.gada 2.augusta lēmumā bija atkārtoti ar sākotnējo administratīvo aktu noteiktais elektroenerģijas obligātā iepirkuma gadā apjoms līdz 12888 MWh. Tādējādi atbildētāja pārkāpa APL 85.panta otrās daļas 3.punktā noteikto termiņu šīs normas piemērošanai.

[3.3] Lēmums nepamatoti pamatots ar Noteikumu Nr.262 5.3.apakšpunktu. Tā kā sākotnējais administratīvais akts pieņemts, pamatojoties uz Noteikumiem Nr.198, tad prasības pieteicējai nosakāmas atbilstoši Noteikumiem Nr.198, nevis Noteikumiem Nr.262.

[3.4] Jau ar sākotnējo administratīvo aktu noteikts elektroenerģijas obligātā iepirkuma apjoms gadā līdz 12888 MWh, tādējādi nosakot maksimālo obligātā iepirkuma apjomu, bet vienlaikus pieļaujot, ka tas no administratīvā akta adresāta atkarīgu iemeslu dēļ var būt mazāks. Sakarā ar izmaiņām iekārtu izvēlē ir mainījusies sākotnēji plānotā elektroenerģijas ražošanas iekārtu jauda no 1,611 MW uz 1,6 MW, taču tas neietekmē pieteicējas spēju nodrošināt elektroenerģijas ražošanu ar sākotnējo administratīvo aktu noteiktajā elektroenerģijas obligātā iepirkuma apjomā, proti, līdz 12888 MWh.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 18.aprīļa spriedumu pieteicējas pieteikums noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] No Lēmuma satura secināms, ka iestādē administratīvais process no jauna tika uzsākts pēc pašas iestādes iniciatīvas atbilstoši APL 83.panta pirmās daļas nosacījumiem. Proti, administratīvais process no jauna uzsākts pēc tam, kad tika konstatēts, ka ir mainījušies lietas faktiskie apstākļi (ir mainījusies sākotnēji plānotā elektroenerģijas ražošanas iekārtu jauda 1,611 MW).

Ņemot vērā, ka APL 83.pantā ir noteiktas iestādes tiesības administratīvo procesu uzsākt no jauna pēc savas iniciatīvas, atsaucei uz APL 87.panta pirmās daļas 1.punktu konkrētajā gadījumā nav izšķirošanas nozīmes.

[4.2] Atbildētāja Lēmumā atsaukusies uz APL 85.panat otrās daļas 3.punktu, kas noteic, ka adresātam labvēlīgu tiesisku administratīvo aktu var atcelt tad, ja mainījušies lietas faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kuriem pastāvot administratīvā akta izdošanas brīdī iestāde varētu šādu administratīvo aktu neizdot (..). Ievērojot minēto, lietā ir noskaidrojams, vai atsauce uz APL 85.panta otrās daļas 3.punktu ir tiesiska, vai bija mainījušies lietas faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kuriem pastāvot administratīvā akta izdošanas brīdī, Ministrija varēja neizdot 2011.gada 2.augusta lēmumu Nr.1-6.1-437.

[4.3] 2011.gada 10.augustā Ministrija, pamatojoties uz pieteicējas 2011.gada 8.jūlija, 2.augusta un 2011.gada 5.augusta iesniegumu, pieņēma lēmumu Nr.1-6.1-453, ar kuru pieteicējai /adrese/ atļāva uzsākt elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanu ar jaudu līdz 1,6 MW (*lietas 32.lapa*). Kā tiesas sēdē apstiprināja pieteicējas pārstāve un atbildētāja pārstāve, šāds lēmums pieņemts, jo ir mainījusies sākotnēji plānotā elektroenerģijas ražošanas iekārtu jauda.

Ievērojot iepriekš minēto, tiesa secināja, ka 2011.gada 2.augustā, lemjot par piešķiramo elektroenerģijas apjomu, atbildētāja ņēma vērā, ka elektroenerģijas ieviešanas jauda ir 2,014 MW. Savukārt kopš 2011.gada 10.augusta, kad pieteicējai tika atļauts uzsākt elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanu ar jaudu līdz 1,6 MW, lietas faktiskie apstākļi ir mainījušies.

[4.4] Lai gan pieteicējas pārstāve tiesas sēdē norādīja, ka elektroenerģijas ražošanas iekārtu jaudas maiņa neietekmē pieteicējas spēju nodrošināt elektroenerģijas ražošanu iepriekš noteiktajā apjomā – līdz 12888 MWh – konkrētajā gadījumā šim faktam nav izšķirošas nozīmes.

Noteikumu Nr.262 5.3.apakšpunkts noteic, ka biogāzes elektrostacijā saražotās elektroenerģijas apjoms, ko komersants gada laikā vēlas pārdot obligātā iepirkuma ietvaros, nedrīkst pārsniegt lielumu, ko aprēķina, iesniegumā norādīto jaudu reizinot ar jaudas izmantošanas laiku – 8000 stundas gadā. Sareizinot norādīto jaudu 1,6 MW ar jaudas izmantošanas laiku 8000 stundas gadā, atbildētāja pamatoti nonāca pie secinājuma, ka tādējādi maksimālais biogāzes elektrostacijā saražotās elektroenerģijas apjoms, ko pieteicēja drīkst saražot, ir 12800 MWh. Līdz ar to, ja 2011.gada 2.augustā Ministrijas rīcībā būtu informācija, ka pieteicējas ražošanas iekārtu ieviešana tiek noteikta ar jaudu līdz 1,6 MW, tad Ministrija nebūtu noteikusi elektroenerģijas iepirkuma apjomu gadā līdz 12888 MWh, jo minētais MWh daudzums pārsniegtu Noteikumu Nr.262 5.3.apakšpunktā pieļaujamo apjomu. Tādējādi Lēmums ir tiesisks un pamatots.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 18.aprīļa spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Pieteicēja kritiski vērtē pirmās instances tiesas secinājumus par obligāti iepērkamās elektroenerģijas aprēķina formulām, kas noteiktas Noteikumu Nr.262 5.3.apakšpunktā un Noteikumu Nr.198 10.3.apakšpunktā.

Lai gan tiesa ir atsaukusies uz Noteikumu Nr.262 97.punktu, tiesa savu tālāko argumentāciju balstījusi uz Noteikumiem Nr.262, nevis uz Noteikumos Nr.198 ietvertajām prasībām. Minētais, pieteicējas ieskatā, ir atzīstams par nepilnīgu argumentāciju. Līdzīgi rīkojusies arī atbildētāja, administratīvajā aktā daļā atsaucoties uz Noteikumiem Nr.262, bet daļā – uz Noteikumiem Nr.198, nepamatojot, kādēļ tā piemēro Noteikumus Nr.262 attiecībā uz jautājumu, ko regulē arī Noteikumi Nr.198.

[5.2] Tiesa pareizi norādīja, ka atbildētājas atsauce uz APL 87.panta pirmās daļas 1.punktu ir nepamatota. Tomēr pieteicēja kritiski vērtē tiesas atziņu, saskaņā ar kuru šai nepamatotai atsaucei uz APL 87.panta pirmās daļas 1.punktu nav nozīmes. Tādējādi pirmās instances tiesa faktiski pieļāva iespēju, ka administratīvajā aktā ir nepareizi norādīta tiesību norma, kuru konkrētajā situācijā nevar un nedrīkst piemērot.

[5.3] Pieteicējas iesnieguma Nr.0807/2011-01 precizējumi (ar lūgumu izsniegt atļauju jaunu elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanai) tika iesniegti Ministrijā 2011.gada 1.augustā (minēto apliecina arī Ministrijas atzīme par saņemšanu). Tādējādi atbildētāja jau 2011.gada 1.augustā saņēma informāciju par faktisko apstākļu izmaiņām.

No APL 85.panta otrās daļas 3.punkta izriet, ka iestāde var atcelt administratīvo aktu triju mēnešu laikā no dienas, kad tā saņēma informāciju par lietas faktisko vai tiesisko apstākļu maiņu. Iestādei nav piešķirtas tiesības izvēlēties, kuru no likumā minētajiem priekšnoteikumiem tā izmantos kā pamatojumu un attiecīgi arī par termiņa atskaites punktu administratīvā akta atcelšanai. Piemēram, ja iestāde vispirms iegūst informāciju par faktisko apstākļu maiņu, bet vēlāk uzzina arī par tiesisko apstākļu maiņu, tad par termiņa sākumu ir atzīstama diena, kad tā ieguva informāciju par faktisko apstākļu maiņu. Minētais ir attiecināms arī uz konkrēto gadījumu. Proti, 2011.gada 1.augustā Ministrija ieguva informāciju par faktisko apstākļu maiņu, jo pieteicēja iesniegtajos dokumentos norādīja uz to, ka tā samazinās ieviešamo elektroenerģijas ražošanas iekārtu jaudu, kā arī lūdza izsniegt atbilstošu atļauju. No saņemtajiem dokumentiem atbildētāja varēja secināt, ka pieteicējai ir zudusi griba un/vai iespēja un/vai nepieciešamība ieviest iekārtas ar lielāku jaudu. Turklāt iesnieguma Nr.0807/2011-01 precizējumā ir skaidri norādīts, ka pieteicēja iepriekš bija telefoniski komunicējusi ar Ministrijas pārstāvjiem par iesnieguma precizējumiem, t.i., jaudas samazinājumu. Minētais apliecina to, ka faktiskie apstākļi bija mainījušies un Ministrija par to bija informēta.

2011.gada 10.augustā šis lūgums tika apmierināts. Tādējādi mainījās arī tiesiskie apstākļi. Tomēr par APL 85.panta otrās daļas 3.punktā noteiktā termiņa atskaites punktu ir jāatzīst diena, kad Ministrija uzzināja par faktisko apstākļu maiņu, t.i., 2011.gada 1.augusts, bet par termiņa aprēķina sākumu saskaņā ar APL 42.panta pirmo daļu ir atzīstams 2011.gada 2.augusts. Tas nozīmē, ka atbildētāja varēja pieņemt jaunu administratīvo aktu līdz 2011.gada 1.novembrim (iekaitot), jo termiņš administratīvā akta atcelšanai izbeidzās pēc trīs mēnešiem, t.i., 2011.gada 2.novembrī.

Pieņemot Lēmumu 2011.gada 7.novembrī, atbildētāja nokavēja APL 85.panta otrās daļas 3.punktā noteikto termiņu, un atbilstoši šā likuma 49.panta ceturtajai daļai vairs nevarēja pieņemt pieteicējai nelabvēlīgu administratīvo aktu.

Motīvu daļa

[6] Uzklausījusi administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas pieteikums nav pamatots un tādēļ ir noraidāms.

[7] Elektroenerģijas tirgus likuma 29.panta pirmā daļa paredz, ka ražotājs, kas elektroenerģiju ražo, izmantojot atjaunojamos energoresursus, var iegūt tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligāti iepērkamā elektroenerģijas apjoma veidā. Savukārt 29.panta ceturtā daļa paredz, ka kritērijus ražotāju kvalifikācijai, tiesību saņemšanas kārtību, īstenošanas un uzraudzības kārtību nosaka Ministru kabinets.

Noteikumu Nr.198 7., 8.3.punkts paredz, ka kvalificēties tiesību iegūšanai pārdot no atjaunojamiem energoresursiem saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros pretendents var, iesniedzot pieteikumu un elektrostacijas aprakstu (brīvā formā), norādot būtisko informāciju par elektrostaciju – izmantojamo energoresursu veidus, atrašanās vietu, uzstādīto vai plānoto elektrisko jaudu, izmantojamās tehnoloģijas, esošos vai plānotos darba režīmus.

Noteikumu Nr.198 10.punkts nosaka, ka šo noteikumu 7.punktā minētajā iesniegumā norādītā elektrostacijas *jauda nedrīkst pārsniegt ministrijas izsniegtajā elektroenerģijas ražošanas jaudu palielināšanas atļaujā vai jaunu elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanas atļaujā norādīto jaudu*, bet no atjaunojamiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas apjoms, ko komersants gada laikā vēlas pārdot obligātā iepirkuma ietvaros,- lielumu, ko aprēķina, iesniegumā norādīto jaudu reizinot ar šādiem jaudu izmantošanas laikiem: (..) 10.3. *elektrostacijām, kurās elektroenerģijas ražošanai izmanto biogāzi,- 8000 stundu gadā* (..).

Noteikumu Nr.198 30., 31.. un 33.punkts paredz termiņus projekta realizācijā, kā arī to, ka termiņu neievērošanas gadījumā Ministrija atceļ lēmumu par tiesību piešķiršanu. Noteikumu Nr.198 33.punkts paredz, ka komersantam 24 mēnešu laikā no administratīvā akta izdošanas brīža ir jāuzsāk elektroenerģijas ražošana un pārdošana publiskajam tirgotājam. Komersantam ir pienākums 20 dienu laikā rakstiski informēt Ministriju par elektroenerģijas pārdošanas uzsākšanu obligātā iepirkuma ietvaros. Savukārt, ja minētajā termiņā Ministrija nav saņēmusi attiecīgo informāciju, tā 30 dienu laikā pieņem lēmumu par lēmuma atcelšanu.

Noteikumu Nr.198 33.punktā noteiktā termiņa pagarināšana nav paredzēta.

[8] Ņemot vērā iepriekš minēto tiesisko regulējumu, apgabaltiesa secina, ka tiesību piešķiršana pārdot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros komersantam tika dota ar nosacījumu, ka tas noteiktā termiņā (24 mēnešu laikā) realizēs pieteikumā norādīto projektu. Turklāt no tiesību normām secināms, ka Ministrijai ir pienākums atcelt lēmumu par tiesību piešķiršanu, ja projekts netiek realizēts 24 mēnešu periodā.

Apgabaltiesa konstatē, ka Lēmums ir pieņemts, pamatojoties uz Noteikumu Nr.198 33.punktu. Tādējādi Lēmums ir likumā paredzētā „kontroles mehānisma" piemērošana, kas nodrošina likumā noteikto nosacījumu ievērošanu apstiprināto projektu izpildē. Līdz ar to lietā ir nepieciešams pārbaudīt, vai pieteicēja uz Lēmuma pieņemšanas brīdi bija realizējusi iepriekš pieteikto projektu.

[9] Apgabaltiesa konstatē turpmāk minētos faktiskos apstākļus.

[9.1] 2008.gada 4.jūnijā Ministrija bija izdevusi atļauju pieteicējai uzsākt elektroenerģijas ražošanas iekārtas ieviešanu ar jaudu 2,014 MW *(lietas 28.lapa)*.

[9.2] 2009.gada 16.martā pieteicēja ir iesniegusi iesniegumu Ministrijā tiesību iegūšanai elektroenerģijas pārdošanai obligātā iepirkuma ietvaros. Iesniegumā pieteicēja ir norādījusi ģenerētājvienības elektrisko jaudu 1,611 MW, norādot, ka tiks uzstādīti 3 iekšdedzes dzinēji ar jaudu 537 kW *(lietas 30.lapa)*.

[9.3] Ar Ministrijas 2009.gada 7.jūlija lēmumu Nr.1-6.1-613 pieteicējai ir piešķirtas tiesības pārdot biogāzes elektrostacijā saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, nosakot elektroenerģijas iepirkuma apjomu gadā līdz 12888 MWh. Elektroenerģijas iepirkuma apjoms ir noteikts atbilstoši Noteikumu Nr.198 10.3.punktam.

[9.4] 2011.gada 8.jūlijā pieteicēja vērsās ar iesniegumu (ar labojumiem, kas iesniegti Ministrijā 2011.gada 1.augustā) par jaunu ražošanas iekārtu ieviešanu. Iesniegumā pieteicēja norāda, ka tiks uzstādīti divi ģeneratori ar elektroenerģijas ražošanas jaudu 800 kW (kopējā elektroenerģijas ražošanas jauda 1,6 MW). Ņemot vērā pieteicējas iesniegumu, Ministrija 2011.gada 10.augustā izsniedz atļauju pieteicējai uzsākt elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanu ar jaudu līdz 1,6 MW.

[10] Apgabaltiesa konstatē, ka atbilstoši Noteikumu Nr.198 33.punktam pieteicējai elektroenerģijas ražošana ar uzstādīto elektrisko jaudu 1,611 MW bija jāuzsāk līdz 2011.gada 7.jūlijam. No pieteicējas 2011.gada 8.jūlija iesnieguma secināms, ka pieteicēja ir izvēlējusies savādāku tehnoloģisko risinājumu projekta realizācijai, kas paredz mazākas jaudas iekārtu uzstādīšanu, turklāt 2009.gada 16.martā aprakstītais projekts nav realizēts 24 mēnešu periodā.

Apgabaltiesa arī konstatē, ka Ministrija ar 2011.gada 12.maija lēmumu Nr.1-6.1-238 ir izmainījusi tiesību normās paredzēto 24 mēnešu termiņu, paredzot, ka pieteicējai elektroenerģijas ražošana un pārdošana publiskajam tirgotājam ir jāuzsāk līdz 2011.gada 7.oktobrim.

Iepazīstoties ar Ministrijai iesniegto pieteicējas gada pārskatu *(lietas 84.lapa)*, apgabaltiesa konstatē, ka līdz 2012.gada 19.februārim pieteicēja bija uzstādījusi ģenerātājvienību ar elektroenerģijas ražošanas jaudu 0,25 MW, līdz 2012.gada 7.martam kopējā jauda sasniedz 0,40 MW, savukārt līdz 2012.gada 31.decembrim 0,80 MW. Tādējādi pat gadu pēc Lēmuma pieņemšanas var konstatēt, ka projektā uzstādītā jauda ir mazāka nekā 50 % no 2009.gada 16.martā iesniegumā norādītās jaudas. Līdz ar to var konstatēt būtiskas atkāpes no sākotnējā projektā norādītajiem elektroenerģijas

ražošanas jaudas rādītājiem un likumā paredzētajiem termiņiem.

[11] Apgabaltiesas vērtējumā iepriekš minētie faktiskie apstākļi norāda, ka pieteicēja uz Lēmuma pieņemšanas brīdi nebija realizējusi iesniegumā paredzēto projektu pilnā apjomā, proti, nebija uzstādījusi iekārtas ar elektroenerģijas ražošanas jaudu 1,611 MW. Turklāt no pieteicējas 2011.gada 7.jūlijā pieprasītās atļaujas jaunu iekārtu uzstādīšanai izrietēja, ka ir paredzēts uzstādīt iekārtas ar elektroenerģijas ražošanas jaudu 1,6 MW nevis 1,611 MW.

Apgabaltiesa arī konstatē, ka Ministrija nav veikusi faktisko apstākļu pārbaudi, proti, vadījusies vienīgi no pašas pieteicējas sniegtās informācijas, kurā bija norādīts, ka izmainītais projekts paredz 1,6 MW elektroenerģijas ražošanas jaudas iekārtu uzstādīšanu.

[12] Apgabaltiesas vērtējumā, ja Noteikumu Nr.198 33.punkts pieļauj atcelt administratīvo aktu pilnā apmērā, tad vēl jo vairāk tas pieļauj arī administratīvā akta atcelšanu daļā.

Apgabaltiesa nesaskata arī procesuālus šķēršļus, kas liegtu Ministrijai atcelt iepriekš pieņemto lēmumu par tiesību piešķiršanu pārdot obligātā iepirkuma ietvaros saražoto elektroenerģiju.

APL 85.panta otrās daļas 1.punkts paredz, ka adresātam labvēlīgu tiesisku administratīvo aktu var atcelt tad, *ja tiesību norma paredz administratīvā akta atcelšanu* (..). Kā jau tika norādīts iepriekš, Noteikumu Nr.198 33.punkts paredz Ministrijai tiesības pieņemt lēmumu par iepriekšējā lēmuma atcelšanu, ja projekts nav realizēts 24 mēnešu periodā. Tādējādi atzīstams, ka tiesību norma paredzēja Ministrijai pienākumu pārskatīt pieteicējai piešķirtās tiesības.

[13] Apgabaltiesas ieskatā nav pamatots pieteicējas arguments, ka noteiktais elektroenerģijas iepirkuma apjoms nevarēja tikt pārskatīts tādēļ, ka pieteicēja arī ar elektrības ražošanas jaudu 1,6 MW spētu saražot 12888 MWh.

Noteikumu Nr.198 10.3.punkts paredz, ka obligātā elektroenerģijas iepirkuma apjoms tiek noteikts, jaudu reizinot ar 8000 stundām gadā. Tādējādi starp uzstādīto jaudu un obligātā iepirkuma apjomu pastāv tieša matemātiska rakstura saistība. Samazinot jaudas lielumu, ir pārrēķināms arī obligātā iepirkuma apjoms.

Jānorāda, ka tieši elektroenerģijas ražošanas jaudas lielums iekārtām ir nemainīgs un tādēļ primāri projektu raksturojošs lielums. Saražotās elektroenerģijas daudzums gada ietvaros ir mainīgs lielums, turklāt tas ir kontrolējams, proti, iekārtas noslodzi nosaka iekārtas īpašnieks, ražošanas ekonomiskās vajadzības un iekārtas tehniskās apkalpošanas prasības. Noteikumu Nr.198 10.3.punkts ir izstrādāts tieši tādēļ, lai varētu precīzi aprēķināt iepērkamā elektroenerģijas daudzumu obligātā iepirkuma ietvaros. Noteiktas aprēķina formulas piemērošana obligātā iepirkuma apjoma noteikšanā nodrošina vienlīdzības principa ievērošanu starp komersantiem.

Obligātā iepirkuma tiesību piešķiršana tiek veikta līdz brīdim, kad tiek sasniegts kopējais elektroenerģijas obligātā iepirkuma apjoms (Noteikumu Nr.198 29.punkts). Noteikumu Nr.198 33.punktā ir iestrādāts mehānisms, kas neļauj komersantam ar negatavu projektu „rezervēt" sev noteiktu obligātā iepirkuma apjomu, turpmāk neievērojot projekta realizācijai paredzēto 24 mēnešu periodu. Nepamatota tiesību „rezervēšana" aizskar citu komersantu tiesības pretendēt uz obligātā iepirkuma apjomu. Ja komersantam būtu atļauts „rezervēt" obligātā iepirkuma apjomus bez termiņa ierobežojuma, tas novestu pie tā, ka atsevišķi pretendenti varētu „rezervēt" sev visu iepirkuma apjomu bez pienākuma izpildīt visu apjomu pilnā apmērā likumā noteiktajos termiņos. Nepamatota tiesību „rezervēšana" noved pie tā, ka netiek sasniegti Noteikumu Nr.198 2.punktā norādītie mērķi.

Apgabaltiesas ieskatā lietas materiāli norāda, ka pieteicēja faktiski uz Lēmuma pieņemšanas brīdi bija uzstādījusi tikai 0,25 MW jaudas elektroenerģijas ražošanas iekārtu. Tādējādi Lēmuma pieņemšanas brīdī pieteicējai varēja tikt saglabāts obligātā iepirkuma apjoms 2000 MWh gadā. Ministrija nebija veikusi pieteicējas sniegto datu kontroli, kā rezultātā pieteicēja saņēma labvēlīgāku administratīvo aktu, nekā tai bija tiesības saņemt atbilstoši tiesību normām.

Ņemot vērā prasījuma robežas, apgabaltiesa nepārskata Lēmumu tā nepārsūdzētajā daļā, tomēr, novērtējot pieteicējas tiesības uz papildus obligātā iepirkuma apjomu, apgabaltiesa ņem vērā visus apstākļus, kuriem bija jābūt izvērtētiem Lēmuma pieņemšanas brīdi. Šie apstākļi norāda, ka pieteicējai nebija pamata uzskatīt, ka Lēmums varētu būt tai labvēlīgāks.

[14] Pieteikumā un apelācijas sūdzībā pieteicēja sniedz argumentāciju par APL 87.panta piemērošanu, norādot, ka šīs tiesību normas piemērošana nav bijusi pamatota. Apgabaltiesa piekrīt šai argumentācijai, vienlaikus atzīstot, ka šim argumentam nav nozīmes lietas izskatīšanā. Apstāklis, ka iestāde ir izdarījusi nepareizu atsauci uz procesuālu normu, nerada pieteicējai papildus tiesības obligātā iepirkuma ietvaros.

Apgabaltiesas vērtējumā lietas izskatīšanā nav izšķirošas nozīmes tam, ka Ministrija Lēmumā ir izdarījusi atsauces arī uz Noteikumu Nr.262 regulējumu.

Ņemot vērā Noteikumu Nr.262 97.punktu, komersantiem, kas saņēmuši elektroenerģijas obligātā iepirkuma tiesības saskaņā ar Noteikumiem Nr.198, jāpilda prasības, kas noteiktos šajos noteikumos. Tādējādi pieteicējas tiesību samazinājums bija jāizvērtē, ņemot vērā Noteikumu Nr.198 regulējumu. Savukārt procesuālu jautājumu vērtēšanā bija piemērojams Noteikumu Nr.262 regulējums. Apgabaltiesa arī konstatē, ka Lēmumā pieminētās Noteikumu Nr.198 un Noteikumu Nr.262 normas saturiski sakrīt, līdz ar to pieteicējas argumenti neietekmē lietas iznākumu pēc būtības. Piemēram, Noteikumu Nr.198 10.3.punkts saturiski neatšķiras no Noteikumu Nr.262 5.3.punkta.

Apgabaltiesas vērtējumā nav pamatoti arī citi apelācijas sūdzībā norādītie argumenti, bet procesuālās ekonomijas nolūkā tiesa to analīzi detalizēti neatspoguļos.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt SIA /Nosaukums A/ pieteikumu par Ekonomikas ministrijas 2011.gada 7.novembra lēmuma Nr.1-6.1-577 1. un 3.punkta atcelšanu.

Spriedumu viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

		V.Poķis
Tiesas sēdes priekšsēdētājs	*(paraksts)*	
		M.Osmane
Tiesneses	*(paraksts)*	
	(paraksts)	A.Šteinberga

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnesis V.Poķis
Rīgā 2014.gada 23.decembrī